

arrest

GERECHTSHOF 's-GRAVENHAGE

Sector handel

Zaaknummer : 200.013.700/01

Zaak/rolnummer rechtbank: 269923 / HA ZA 06-2495

arrest van de vijfde civiele kamer d.d. 21 december 2010

inzake:

het instituut met rechtspersoonlijkheid conform artikel 107 lid 2 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap (thans artikel 282 lid 3 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie) de **EUROPESE CENTRALE BANK**, gevestigd te Frankfurt am Main, Duitsland, appellante,
hierna te noemen: ECB,
procesadvocaat: mr A. Killan te 's-Gravenhage,
behandelend advocaat: mr A. Killan te 's-Gravenhage,

t e g e n:

de vennootschap naar vreemd recht **DOCUMENT SECURITY SYSTEMS, INC.**, gevestigd te Rochester, New York, Verenigde Staten, geïntimeerde,
hierna te noemen: DSS,
procesadvocaat: mr. P.J.M. von Schmidt auf Altenstadt te 's-Gravenhage,
behandelend advocaten: mr J.J. Allen, mr drs A.M.E. Verschuur en mr ir P. van Dongen, allen te Amsterdam.

Het geding

ECB is bij exploit van 27 maart 2008, gevolgd door een herstelexploit van 9 juni 2008, in hoger beroep gekomen van het vonnis van de rechtbank 's-Gravenhage van 12 maart 2008, gewezen tussen ECB als eiseres en DSS als gedaagde.

ECB heeft onder overlegging van producties bij memorie van grieven (hierna te noemen: MvG), tevens aanvulling van gronden (met de grond niet-nawerkbaarheid), zestien grieven aangevoerd tegen het vonnis.

DSS heeft daarna bij memorie van antwoord (hierna: MvA), tevens antwoord op aanvulling van gronden (met producties), de grieven van ECB, alsmede de niet-nawerkbaarheid, bestreden.

Ten verzoeke van ECB is een aantal bankbiljetten ter griffie van het hof gedeponeed. Vervolgens hebben partijen hun standpunten doen bepleiten, ECB door mr Killan en haar octrooigemachtigde ir R. Wijnstra, DSS door haar voornoemde advocaten, aan de hand van

zaaknummer 200.013.700/01

pleitnotities. Daarbij hebben partijen producties in het geding gebracht (ECB de producties, genummerd 36-51, en DSS de producties, genummerd 21-27).
Tot slot hebben partijen arrest gevraagd.

Beoordeling van het hoger beroep

1. De door de rechtbank als vaststaand aangemerkte en in voormeld vonnis onder 2 weergegeven feiten zijn niet weersproken, zodat ook het hof daarvan zal uitgaan.

2. DSS is houdster van het Europese octrooi EP 0.455.750 B1 (hierna ook te noemen: het octrooi of EP '750) dat blijkens de korte aanduiding (in de authentieke Engelse taal) is verleend voor een "METHOD OF MAKING A NONREPLICABLE DOCUMENT". De internationale octrooiaanvraag voor het octrooi WO 90/08046 (hierna ook te noemen: de octrooiaanvraag of WO '046) is ingediend op 16 januari 1990 met een beroep op voorrang berustend op de Amerikaanse octrooiaanvraag US 298.020 ingediend op 18 januari 1989. De aanvraag is op 18 juli 1995 afgewezen door de onderzoeksafdeling van het Europees Octrooibureau (hierna ook: EOB) wegens gebrek aan inventiviteit (zie pleitnotitie, onder 44 en prod. 40 ECB, EPO 1.14). Tegen deze afwijzing is succesvol beroep ingesteld bij de Kamer van beroep van het EOB. De vermelding van de verlening van het octrooi is gepubliceerd op 24 november 1999. Het octrooi is verleend voor een groot aantal landen, waaronder Nederland. Tegen het octrooi is geen oppositie ingesteld bij het Europees Octrooibureau. Het octrooi is geëxpireerd op 16 januari 2010 wegens het verstrijken van de maximale duur van 20 jaar.

3.1 De vier conclusies van het octrooi luiden in de authentieke Engelse taal als volgt:

"1. A method of making a document that is not faithfully replicable by scanning-type copying devices, the document using a visible original image (10, 40) comprising art, pictures and/or image forms made of curvilinear lines, dots and/or swirls, the method comprising the steps of determining the scanning pitch distance (p) and width of the scanning lines (36) of the copying devices; producing a grid pattern of parallel lines (32) having a pitch distance (d) minutely more or less than the scanning pitch distance (p), the difference between the pitch distance (d) of the parallel lines and the scanning pitch distance (p) being within a range from about one-half the width of the scanning lines to about one-half the scanning pitch distance (p); and overlaying the grid pattern on the original image to produce on the document a printed image which comprises the original image having a superimposed transmitted or obstructed print pattern conforming to the grid pattern and in which the print pattern normally is not discernible by the naked eye, such that the original image and the printed image appear to the naked eye to be generally the same, the print pattern causing visibly discernable interference (e.g., moire) patterns and/or false tones, colors or omissions to be produced in the printed image in copies of the document made by the copying devices.

2. A method in accordance with claim 1 characterized by the parallel lines being uniformly spaced.

3. A method in accordance with claim 1 characterized by the pitch of the parallel lines being at an azimuth angle different from the main axis of the document.

zaaknummer 200.013.700/01

4. A method in accordance with claim 1 characterized by the print pattern having parallel lines in more than one azimuth angle.”

3.2. In de (niet betwiste) Nederlandse vertaling luiden deze conclusies als volgt:

“1. Werkwijze voor het vervaardigen van een document, dat niet betrouwbaar te kopiëren is door kopieerapparaten van het aftasttype waarbij het document gebruik maakt van een zichtbaar origineel beeld (10, 40) voorzien van kunst, afbeeldingen en/of beeldvormen vervaardigd uit kromlijnige lijnen, stippen en/of wervels waarbij de werkwijze de stappen omvat van bepalen van de aftaststeekafstand (p) en wijdte van de aftastlijnen (36) van de kopieerapparaten;

voortbrengen van een rasterpatroon van evenwijdige lijnen (32) met een steekafstand (d) minutieus meer of minder dan de aftaststeekafstand (p) waarbij het verschil tussen de steekafstand (d) van de evenwijdige lijnen en de aftaststeekafstand (p) binnen een gebied van ongeveer de helft van de breedte van de aftastlijnen tot ongeveer de helft van de aftaststeekafstand (p) is; en

het rasterpatroon over het originele beeld leggen voor het op het document voortbrengen van een gedrukte afbeelding welke de oorspronkelijke afbeelding omvat met een daarboven geplaatst overgebracht of ondoorgankelijk gemaakt drukpatroon in overeenstemming met het rasterpatroon en waarin het drukpatroon normaal niet door het blote oog te onderscheiden is, zodanig, dat het originele beeld en het gedrukte beeld voor het blote oog algemeen hetzelfde lijken en het gedrukte beeld zichtbare te onderscheiden interferentie (bijvoorbeeld moiré) patronen en/of valse tinten, kleuren of weglating veroorzaakt die worden geproduceerd in het gedrukte beeld in kopiëren van het door de kopieerapparaten gemaakte document.

2. Werkwijze volgens conclusie 1, met het kenmerk, dat de evenwijdige lijnen op gelijke afstand van elkaar zijn aangebracht.

3. Werkwijze volgens conclusie 1, met het kenmerk, dat de steek van de evenwijdige lijnen onder een azimut hoek is, die afwijkend is van de hoofdhartlijn van het document.

4. Werkwijze volgens conclusie 1, met het kenmerk, dat het drukpatroon evenwijdige lijnen in meer dan een azimut hoek heeft.”

De gemiddelde vakman

4.1 Blijkens het vonnis (rov. 4.25) is de rechtbank in navolging van partijen ervan uitgegaan dat de gemiddelde vakman deskundig is op het gebied van beveiligingsdruktechnieken, een achtergrond heeft op het gebied van de fysica, materiaalkunde, optiek of afkomstig is uit de industrie; dat hij bekend is met bestaande beveiligingsmaatregelen en betrokken zal zijn bij het testen en drukken van beveiligde documenten, dat hij verder bekend is met alle bestaande reproductietechnieken, waaronder analoge en digitale beeldbewerking en dat hij algemene kennis heeft van bestaande reproductietechnieken. De gemiddelde vakman zal daarnaast kennis hebben van het toepassen van bestaande beveiligingskenmerken in het ontwerp. Dit is door partijen niet bestreden.

In rov. 4.26 heeft de rechtbank overwogen dat de hierboven geschetste gemiddelde vakman ten tijde van de voorrangsdatum van het octrooi slechts basale kennis bezat van kopieerapparaten van het aftasttype (‘scanning type copiers’), alsmede dat het op de weg van ECB had gelegen om haar stelling dat de gemiddelde vakman een diepgaande kennis van de werking van kopieerapparaten van het aftasttype bezat, nader te onderbouwen met

zaaknummer 200.013.700/01

bijvoorbeeld vakliteratuur.

4.2 Blijkens de toelichting is grief 1 van ECB uitsluitend gericht tegen rechtsoverweging 4.26 voor zover daarin is vermeld dat de gemiddelde vakman slechts basale kennis bezat van scanning type copiers (kopleerinrichtingen van het aftastype). Mede onder verwijzing naar de beschrijvingsinleiding van het octrooi, was volgens ECB de gemiddelde vakman bekend met het reeds bestaande gevaar van kleurkopleerinrichtingen en het naderende gevaar dat deze machines steeds gemakkelijker te verkrijgen waren voor een ieder, waaronder de incidentele vervalser. De gemiddelde vakman moet volgens ECB derhalve vertrouwd zijn geweest met kopleerinrichtingen van het aftastype. Met grief 2, gericht tegen rechtsoverweging 4.26 voor zover inhoudende dat ECD haar stellingen niet voldoende heeft onderbouwd, wordt betoogd ECB dat de rechtbank bij de beoordeling van de gemiddelde vakman stellingen en stukken van ECB niet in aanmerking heeft genomen. ECB verwijst daarbij naar het deskundigenrapport van dr. R.J. Furley (productie 9 ECB, 17 t/m 43, in samenhang met blz. 20 t/m 23 van de bijbehorende Annex 2 (Expert Report)), de verklaring van dr. R.J. Furley (productie 29 ECB) en de publicatie van J. Wotte uit 1987 (productie 11 ECB).

4.3 DSS bestrijdt grief 1 onder verwijzing naar het deskundigenrapport van R. van Renesse (productie 5 DSS, blz. 15 en 19), het deskundigenverslag van R. van Renesse (productie 11 DSS, blz. 25) en de reeds genoemde publicatie van J. Wotte. Met betrekking tot grief 2 voert DSS aan dat de vakkennis van dr. R.J. Furley voor een groot deel aan geheimhouding gebonden was en derhalve niet tot de algemene vakkennis van de gemiddelde vakman behoort. Uit de publicatie van J. Wotte blijkt volgens DSS dat slechts getest werd met de nieuwste kopleerinrichtingen van het aftastype en dat fabrikanten worden gevraagd om informatie te verstrekken, doch dat dit de gemiddelde vakman niet de kennis verschafte om de eigenschappen van de scanner doelbewust te gebruiken voor documentbeveiliging.

4.4 Wat betreft de kennis van kopleerinrichtingen van het aftastype is het hof van oordeel dat uit verklaringen van de deskundigen van beide partijen blijkt dat de gemiddelde vakman op het gebied van beveiligingsdruktechnieken ten tijde van de voorrangsdatum zich tevens op de hoogte stelde van de werking van kopleerinrichtingen van het aftastype. Hij zal zich destijds hebben laten voorlichten over de principes van de werking van dergelijke kopleerinrichtingen (zie productie 5 DSS, 52) en bovendien aan fabrikanten om technische informatie hebben gevraagd, die daaraan - zij het beperkt - meewerkten (zie onder meer het deskundigenrapport van dr. R.J. Furley, productie 9 ECB, 20; de publicatie van J. Wotte, blz. 90, linker kolom, derde alinea; en het deskundigenrapport van R. van Renesse, productie 5 DSS, 42). Mede hierdoor zal de gemiddelde vakman op het gebied van beveiligingsdruktechnieken destijds al een goed begrip hebben gehad van de werking van kopleerinrichtingen van het aftastype. Het hof is evenwel met DSS van oordeel dat de gemiddelde vakman, hoewel hij zal hebben begrepen dat het beeld door de scanner lijn voor lijn wordt omgezet in een matrix van pixels (productie 5 DSS, 44), daarmee niet direct zal hebben ingezien dat tijdens scannen moiré patronen kunnen ontstaan die kunnen worden gebruikt voor documentbeveiliging (MvA, 39 en 47). De grieven 1 en 2 van ECB treffen in zoverre doel.

Kenmerken

5. Volgens ECB kunnen in conclusie 1 de volgende kenmerken - ook te duiden als maatregelen of werkwijzestappen - worden onderscheiden. Nu DSS hiertegen geen bezwaar

zaaknummer 200.013.700/01

heeft gemaakt, zal ook het hof daarvan uitgaan.

- A. Werkwijze voor het vervaardigen van een document dat niet betrouwbaar te kopiëren is door bepaalde kopieerinrichtingen van het aftasttype,
- B. het document maakt gebruik van een zichtbaar origineel beeld (10, 40) voorzien van kunst, afbeeldingen en/of beeldvormen vervaardigd uit kromlijnige lijnen, stippen en/of wervels,
- C. de aftaststeekafstand (p) en wijdte van de aftastlijnen (36) van de kopieerinrichtingen zijn bepaald,
- D. een rasterpatroon van evenwijdige lijnen (32) met een steekafstand (d) wordt voortgebracht, minutieus meer of minder dan de aftaststeekafstand (p),
- E. het verschil tussen de steekafstand (d) van de evenwijdige lijnen en de aftaststeekafstand (p) is binnen een gebied van ongeveer de helft van de breedte van de aftastlijnen tot ongeveer de helft van de aftaststeekafstand (p),
- F. het rasterpatroon wordt over het originele beeld gelegd voor op het document voortbrengen van een gedrukte afbeelding die de oorspronkelijke afbeelding omvat met een daarboven geplaatst overgebracht of ondoorgankelijk gemaakt drukpatroon in overeenstemming met het rasterpatroon,
- G. het drukpatroon is in het gedrukte beeld normaal niet door het blote oog te onderscheiden zodanig dat het originele beeld en het gedrukte beeld voor het blote oog algemeen hetzelfde lijken,
- H. het gedrukte beeld veroorzaakt zichtbaar te onderscheiden interferentie (bijvoorbeeld moiré) patronen en/of valse tinten, kleuren of weglating, die worden geproduceerd in het gedrukte beeld in kopiëren van een door de kopieerinrichting gemaakt document.

Toegevoegde materie

6.1 De grieven 3 en 5 van ECB betreffen het oordeel van de rechtbank dat er geen sprake zou zijn van toegevoegde materie. Het hof ziet aanleiding deze grieven tezamen te behandelen.

6.2 ECB betoogt in de toelichting op grief 3 dat de maatregelen F en G niet worden geopenbaard in de oorspronkelijke octrooiaanvraag. Volgens grief 5 wordt de combinatie van maatregelen in conclusie 1 van het verleende octrooi eveneens niet geopenbaard in de ingediende octrooiaanvraag en is daarbij sprake van generalisering van een maatregel uit conclusie 13. Derhalve dient volgens ECB het octrooi te worden vernietigd wegens toegevoegde materie.

6.3 DSS bestrijdt de grieven 3 en 5 onder aanhaling van verschillende passages uit de octrooiaanvraag en voert aan dat, voor zover maatregelen F en G of de combinatie van maatregelen volgens conclusie 1 van het octrooi niet expliciet bekend zijn uit de ingediende octrooiaanvraag, de gemiddelde vakman deze impliciet zal meelesen op basis van zijn vakkennis. Bovendien bestrijdt DSS dat er sprake is van het leggen van een *apart* rasterpatroon over het originele patroon, nu het rasterpatroon juist *in* het oorspronkelijke beeld geïntegreerd is en het rasterpatroon het beeld is (MvA, 57).

6.4 Het hof overweegt het volgende. Het is gebruikelijk dat tijdens de verleningsprocedure bij het Europees Octrooibureau de conclusies en de beschrijving (en soms de tekeningen) van een ingediende octrooiaanvraag worden aangepast. Daarbij worden door de aanvrager maatregelen die kunnen worden ontleend aan volgconclusies, aan de beschrijving of aan de

zaaknummer 200.013.700/01

tekeningen toegevoegd aan de bestaande conclusies, of worden maatregelen gewijzigd of weggelaten. Met de wijzigingen tracht de aanvrager om tot - ten opzichte van de stand van de techniek - nieuwe en inventieve conclusies te komen, op basis waarvan het Europees Octrooibureau octrooi kan verlenen.

Indien na verlening blijkt dat materie is toegevoegd door de wijzigingen van de aanvraag tijdens de verleningsprocedure, vormt dit een nietigheidsgrond. Toegevoegde materie als nietigheidsgrond is opgenomen in artikel 75, lid 1 aanhef en sub c van de Rijksoctrooiwet 1995 (hierna ROW 1995), welke bepaling luidt:

“Een octrooi wordt door de rechter vernietigd voor zover:

(...)

c. het onderwerp van het octrooi niet wordt gedekt door de inhoud van de ingediende aanvraag of, indien het octrooi is verleend op een afgesplitste of gewijzigde aanvraag dan wel op een nieuwe Europese octrooiaanvraag die is ingediend overeenkomstig artikel 61 van het Europees Octrooioverdrag, door de inhoud van de oorspronkelijke aanvraag;

(...).”

Artikel 75, lid 1 sub c ROW 1995 stemt inhoudelijk overeen met artikel 138, lid 1 sub c van het Europees Octrooioverdrag (hierna EOV). De nietigheidsgrond vormt de sanctie op overtreding van artikel 123, lid 2 EOV, welke bepaling luidt:

“The European patent application or European patent may not be amended in such a way that it contains subject-matter which extends beyond the content of the application as filed.”

6.5 Nagegaan dient te worden of het onderwerp van het octrooi, in het bijzonder de uitvinding volgens conclusies die tijdens de verleningsprocedure door de aanvrager nieuw zijn voorgesteld en waarop octrooi is verleend, direct en ondubbelzinnig is geopenbaard in de ingediende octrooiaanvraag (vgl. rov. 4.27 van het vonnis). Daarbij is niet alleen maatgevend wat expliciet in de aanvraag staat, maar ook hetgeen de gemiddelde vakman op basis van zijn algemene vakkennis impliciet meeleeft. De ingediende octrooiaanvraag wordt als geheel in aanmerking genomen. Bij de beoordeling wordt derhalve niet alleen gekeken naar de conclusies van de octrooiaanvraag, maar ook naar de beschrijving en de tekeningen (vgl. de beslissing van de Grote Kamer van beroep van 19 november 1992, G 3/89, Publicatieblad van het Europees Octrooibureau 1993, blz. 117).

6.6 Over de aan te leggen maatstaf blijkt in de in dit geding genoemde (buitenlandse) procedures een grote mate van overeenstemming te bestaan (vgl. de ten processe overgelegde uitspraken van - in chronologische volgorde - de ‘High Court of Justice’ van 26 maart 2007, productie 15 ECB, 96 t/m 102; het ‘Bundespatentgericht’ van 27 maart 2007, productie 16a ECB, blz. 11, derde t/m vijfde alinea; het ‘Tribunal de Grande Instance de Paris’ van 9 januari 2008, productie 32a ECB, blz. 4, zesde alinea t/m blz. 5, 3e alinea; de ‘Court of Appeal’ van 19 maart 2008, productie 31 ECB, 12; de ‘Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel’ van 30 oktober 2009, productie 39 ECB, 16 t/m 18; de ‘Nichtigkeitsabteilung’ van het Oostenrijkse Octrooibureau van 30 oktober 2009, productie 46a ECB, blz. 18, tweede alinea; en het ‘Cour d’Appel de Paris’ van 17 maart 2010, productie 49a ECB, blz. 3, zevende en achtste alinea.)

7.1 Gelet hetgeen onder 6.1 - 6.5 is overwogen zal het hof onderzoeken of de uitvinding

zaaknummer 200.013.700/01

volgens conclusie 1 van het octrooi EP '750, en in het bijzonder de maatregelen F en G, zijn geopenbaard in de oorspronkelijke octrooiaanvraag WO '046.

7.2 Allereerst zal conclusie 1 van het octrooi nader worden beschouwd. De werkwijzestap F luidt in conclusie 1 als volgt:

“overlaying the grid pattern on the original image to produce on the document a printed image which comprises the original image having a superimposed transmitted or obstructed print pattern conforming to the grid pattern”.

De maatregel G luidt in conclusie 1 van het octrooi als volgt:

“in which the print pattern normally is not discernible by the naked eye, such that the original image and the printed image appear to the naked eye to be generally the same”.

Het rasterpatroon ('grid pattern') wordt in conclusie 1 nader omschreven als een rasterpatroon van parallelle lijnen ('a grid pattern of parallel lines (32)'). Dit rasterpatroon van parallelle lijnen heeft een steekafstand d welke minutieus meer of minder is dan de afstandsteekafstand p van de kopieerinrichting (maatregel D).

7.3 Ter staving van haar stelling dat in conclusie 1 sprake is van een afzonderlijk raster (MvG, 32 t/m 35) heeft ECB het verleningsdossier van het octrooi (productie 40 ECB) ingediend, hetgeen toelaatbaar is op grond van het arrest van de Hoge Raad van 6 december 2006 (LJN AZ1081, NJ 2008, 538 (Dijkstra/Saier)). Volgens ECB blijkt uit de verleningsgeschiedenis van het octrooi dat in maatregel F het leggen van een apart raster over het originele beeld ("overleggen") is beoogd (zie pleitnota in hoger beroep ECB, onder 50 t/m 53).

7.4 Het hof overweegt het volgende. In de toelichting op de set conclusies waarop uiteindelijk octrooi is verleend, schrijft de octrooigemachtigde van de aanvrager aan de Kamer van beroep van het EOB (zie productie 40 ECB, EPO 2.5, blz. 3):

“Quite unlike the cited art, the invention described by this application is not merely the printing of a pattern of variably spaced and/or variably lines on the document, but rather the overlay of a counterfeit defeating grid of defined dimension onto a picture, artwork and the like to produce a picture or artwork that to the naked eye resembles the picture or artwork but which contains the seeds to defeat copying.” (onderstreeping octrooigemachtigde)

en voorts:

“The cited art neither describes nor suggests this aspect of the invention, namely a copy defeating grid superimposed on a distinct image, which may be a picture (e.g., photo), artwork (e.g., painting), or made of curvilinear lines, dots and/or swirls (e.g., an illustration made by lined engraving).” (onderstreeping octrooigemachtigde)

Uit het voorgaande blijkt dat boven op de afbeelding, welke bijvoorbeeld een foto kan zijn, een raster tegen namaak wordt aangebracht ('superimposed'). De verkregen afbeelding lijkt voor het blote oog hetzelfde als de originele afbeelding, maar bevat nu bescherming tegen

zaaknummer 200.013.700/01

kopiëren. De octrooigemachtigde van aanvrager herhaalt dit nogmaals in zijn toelichting (zie productie 40 ECB, EPO 2.5, blz. 4, tweede alinea):

“The claimed invention comprises the method of superimposing directly onto those fine images a pattern of printed and/or unprinted parallel lines defined by a pitch frequency intentionally mismatched from the frequency of the scanning lines of copiers.”

Een origineel beeld wordt dus beveiligd door een bepaald raster bovenop het beeld te plaatsen; zie tevens productie 40 ECB, EPO 2.5, blz. 4, tweede alinea, waar de octrooigemachtigde schrijft: “a defined grid overlaying the image” (onderstreping gemachtigde).

Het hof is gelet op het voorgaande van oordeel dat zowel uit conclusie 1 van het octrooi als uit de verleningsgeschiedenis van het octrooi blijkt dat naast het originele beeld sprake is van een raster, dat wordt gelegd bovenop het beeld.

WO 90/08046

8.1 Het hof zal hierna onderzoeken of conclusie 1, en in het bijzonder de maatregelen F en G, ook reeds in de oorspronkelijke octrooiaanvraag (WO '046) werd /werden geopenbaard.

In de beschrijvingsinleiding van WO '046 wordt uiteengezet dat het verschijnsel moiré gebruikt wordt als indicator voor namaak (zie blz. 5, regels 9 t/m 14 en blz. 8, regels 9 t/m 12). Op blz. 8, regel 24 t/m blz. 9, regel 2 van de octrooiaanvraag (maar ook op blz. 11, regels 15 t/m 19) wordt vervolgens de lezer geïnstrueerd dat er twee werkwijzen zijn die worden geopenbaard in de octrooiaanvraag, namelijk (i) de werkwijze voor het vervaardigen van een document (omvattende rasterlijnen welke bij scannen moiré veroorzaken) en (ii) een correlatieve werkwijze voor het bepalen of een verdacht document een vervalsing is, vervaardigd van een authentiek document zonder kopieerbeveiliging overeenkomstig de octrooiaanvraag. Ook partijen maken onderscheid tussen deze twee werkwijzen.

Ad i) Werkwijze voortbrengen product

8.2 Het hof zal - overeenkomstig de volgorde in de octrooiaanvraag - als eerste de werkwijze voor het vervaardigen van het document onderzoeken. In de octrooiaanvraag is op blz. 9, regels 3 t/m 19 vermeld:

“The basic method of counterfeit protection teaches the inclusion of *lines, dots and/or swirls embodied and integrally formed into art*, pictures and other forms of images. *The grid lines* are made so as to differentiate minutely in vertical and/or horizontal pitch from the linear grids employed by the scanning mechanisms of the machines used to replicate these black - white or colored documents. (...) After creation of *the authentic document, that is, one including the grid lines of predetermined pitch*, the primary method of counterfeit protection, as well as the product thereof, have been realized.” (cursivering hof),

en op blz. 11, regels 25 t/m blz. 12, regel 12:

“Further, in its method aspect this invention comprises the step of producing an

zaaknummer 200.013.700/01

electro-optically nonreplicable original certificate by providing on a matte a lineate pattern of *visible image-defining lines* which are of predetermined moiré-producing pitch relative to an electro-optic copy machine scan protocol. Otherwise stated, this method includes the preliminary step of determining the pitch of an electro-optic copy machine scanner.

In its article of manufacture or product aspect this invention then, likewise briefly stated, is an electro-optically nonreplicable original certificate which bears *an image defined by a plurality of lines of predetermined moiré-producing pitch* relative to the scan lines or pattern of an electro-optic copy machine."

8.3 DSS voert aan dat reeds hieruit blijkt dat een rasterpatroon in het oorspronkelijke beeld is geïntegreerd (MvA, 58). DSS heeft in eerste aanleg in haar conclusie van antwoord naar de figuren 1a t/m 1c verwezen als vindplaats voor het raster (CvA, 16, sub i).

8.4 Ook ECB verwijst naar de figuren 1a t/m 1c en de bijbehorende beschrijving (zie conclusie van repliek (CvR) 7 t/m 14 jo. MvG, 3) om haar stelling te bewijzen. Zij betoogt dat hieruit geen afzonderlijk raster bekend is en stelt daartoe dat volgens de figuurbeschrijving waarin de uitvinding nader uiteen wordt gezet, de beeldlijnen slechts 'cleverly arranged' behoeven te worden om moiré te veroorzaken in de kopie.

Figuren 1a t/m 1c

8.5 De werkwijze wordt in de figuurbeschrijving nader uiteengezet; zie blz. 13, regels 19 t/m 21 van de octrooiaanvraag:

"By use of Figures 1a through 2c, the reader shall now be instructed in the method of producing the nonreplicable image of the instant invention."

Volgens blz. 13, regel 22 t/m blz. 14, regel 4 toont figuur 1a een voorbeeld van een intaglio afbeelding welke bij kopiëren moiré kan veroorzaken:

"Referring particularly to Figure 1a, there is depicted therein a typically printed pattern 10 consisting of various lines 12, dots 14 and swirls 16. Those of ordinary skill will readily understand that such an image may be printed in intaglio or gravure (more commonly rotogravure) and adaptations of these processes. Further, any process of manufacture which represents visible images by periodically spaced lines, dots or swirls (...) will produce a product giving satisfactory moiré results."

Figuur 1a is blijkens deze uiteenzetting een afbeelding bestaande uit lijnen 12, punten 14 en wervels 16. Ieder vervaardigingsproces dat zichtbare afbeeldingen weergeeft door periodiek op afstand van elkaar gelegen lijnen, stippen of wervels zal resulteren in een product met voldoende moiré. Vervolgens wordt volgens blz. 14, regels 8 t/m 10 in figuur 1b een raster getoond:

"A grid overlay is revealed in Figure 1b consisting of an array of parallel, equally spaced black stripes oriented orthogonal to a similar pattern of black stripes 18."

Het leggen van het raster uit figuur 1b over de afbeelding uit figuur 1a resulteert volgens de beschrijving (zie blz. 14, regels 15 t/m 18) in moiré patronen:

zaaknummer 200.013.700/01

“The instant inventor defines the Figure 1c pattern as a type of moire distortion pattern resulting from mapping of the Figure 1a pattern by the function of the Figure 1b grid overlay.” (cursivering hof)

In de beschrijving van de octrooiaanvraag wordt vervolgens uitgelegd dat de horizontale lijnen van het raster uit figuur 1b vergelijkbaar zijn met de niet gescande gebieden in een scanprotocol van een kopieermachine en dat de tussenliggend gebieden overeenkomen met de feitelijke scanlijnen, dat dan de afbeelding in figuur 1c de resulterende kopie of vervalsing is; zie blz. 15, regels 11 t/m 16:

“If, for example, the horizontal lines 17 of Figure 1b were the non-scanned areas in a copy machine scanning protocol, and the interstitial or “see through” areas corresponded to the actual scanning lines, the illustration of Figure 1c would in reality be the resultant replica or counterfeit.”

Vervolgens wordt op blz. 15, regels 18 t/m 23, aangegeven hoe figuur 1a moet worden aangepast om te zorgen dat de kopie moiré interferenties toont:

“however, if the Figure 1a print were arranged cleverly so as to ensure that the greater part of the image was not picked up by the scanning protocol, the resulting copy would be highly distorted, full of moire interference patterns and significant omissions. By this reasoning, the instant inventor devised the invention which now succinctly described with the aid of Figures 2a through 2c.”

In de beschrijving wordt aangegeven dat als de beeldlijnen in figuur 1a ‘arranged cleverly’ zijn, de kopie in figuur 1c sterk verstoord zou zijn vol moiré. Het raster van evenwijdige lijnen in figuur 1b is volgens de beschrijving het scanraster dat dan interfereert met het raster van lijnen, stippen en wervels in figuur 1a, hetgeen resulteert in de moiré die volgens de beschrijving in figuur 1c is weergegeven.

De gemiddelde vakman op het gebied van documentbeveiliging zal naar oordeel van het hof begrijpen dat de moiré in figuur 1c is ontstaan door interferentie van het scanraster met de afbeelding in figuur 1a. Er bestaat dan ook geen enkele aanwijzing om aan te nemen dat het scanraster in figuur 1b het raster is overeenkomstig maatregel D dat over de afbeelding wordt gelegd overeenkomstig maatregel F. Het overleggen heeft volgens conclusie 1 van het octrooi als resultaat een niet betrouwbaar te kopiëren document dat niet van het origineel te onderscheiden is; het overleggen van het raster uit figuur 1b resulteert volgens de beschrijving van de octrooiaanvraag in moiré. De stelling van DSS dat figuur 1b het raster overeenkomstig conclusie 1 openbaart wordt door het hof verworpen.

8.6 DSS heeft in eerste aanleg (zie CvA, 16, sub ii) aangevoerd (en gehandhaafd in hoger beroep in MvA, 5) dat uit de passage om tot een beveiligde afbeelding te komen waar is vermeld “if the Figure 1a print were arranged cleverly” (evt. in samenhang met de passage op blz. 9, regels 15 t/m 17 (zie CvA, 16, sub iii) waar staat “After the creation of the authentic document, that is, one including the grid lines of predetermined pitch”) de gemiddelde vakman hierin niets anders kan lezen dan dat de afbeelding gerasterd moet worden. DSS betoogt in hoger beroep (zie pleitnota DSS, 71) dat de vakman het inbrengen van een raster om een kopieerbeveiliging te realiseren, maar op twee manieren kan realiseren: het integraal ‘meedesignen’ of het leggen van een raster over/op een oorspronkelijk onbeveiligde afbeelding. Dit overleggen kan gebeuren door het toevoegen van

zaaknummer 200.013.700/01

een raster van zwarte lijnen, het toevoegen van 'witte lijnen' (d.w.z. het 'uitsnijden' van een raster in zijn oorspronkelijke afbeelding of het omzetten van een oorspronkelijke afbeelding in een lijnraster (half-tone lijnmodulatie). DSS voert op basis hiervan dat het raster impliciet wordt geopenbaard aan de gemiddelde vakman die kennis neemt van de octrooiaanvraag.

8.7 Het hof is van oordeel dat de gemiddelde vakman het raster niet direct en ondubbelzinnig meeleeft in de bovengenoemde door DSS aangehaalde passages uit de beschrijving. Daarvoor is vereist dat de gemiddelde vakman bij het lezen van de aanvraag op basis van zijn vakkennis direct en ondubbelzinnig begrijpt dat een raster wordt toegepast. Bij lezing van de passage 'if the Figure 1a print were arranged cleverly' zal naar oordeel van het hof de gemiddelde vakman denken aan het herrangschikken van de beeldlijnen of het 'meedesignen' van beeldlijnen die interferentie zullen veroorzaken. De gemiddelde vakman zal bij lezing van de zinsnede 'if the Figure 1a print were arranged cleverly' niet direct denken aan rasteren - een techniek waarmee de gemiddelde vakman vertrouwd is - omdat rasteren voor de gemiddelde vakman niet iets 'clevers' is maar een handeling die heel gebruikelijk is.

Zienswijze EOB

8.8 ECB heeft betoogd dat de Kamer van beroep van het EOB een beoordelingsfout heeft begaan (MvG, 33). Tijdens de verleningsprocedure heeft de Kamer van beroep over de toevoeging van het raster in de nieuwe hoofdconclusie het volgende opgemerkt (zie productie 40, EPO 2.8, blz. 3):

"This feature is disclosed in the application as filed as being an essential feature and is present at page 16, lines 10 to 13 of the published version of the application as filed."

De passage komt uit de bespreking van de figuren 2a t/m 2c op blz. 16 van de aanvraag. Figuur 2a is een gebruikelijke intaglio bedrukking, sterk overeenkomend met de bedrukking van figuur 1a, maar minder gestileerd weergegeven (blz. 16, regels 2 t/m 4). Aan de hand van de figuren 2a t/m 2c wordt in de beschrijving verduidelijkt waarom de scanner meerdere lijnen van de afbeelding volgens figuur 1a - doch waarbij de lijnen knap zijn opgesteld ('arranged cleverly') - niet zal oppikken indien de steekafstand van de druklijnen van de afbeelding iets afwijkt van de scansteekafstand. Figuur 2a toont derhalve (een gestileerd detail uit) de uiteindelijke afbeelding ('the Figure 1a print arranged cleverly') en derhalve niet het rasterpatroon uit maatregel D. Het hof kan zich dan ook niet verenigen met de zienswijze van de Kamer van beroep op dit punt.

Figuur 3b

8.9 ECB bestrijdt dat figuur 3b een raster of rasteren zou openbaren (pleitnota ECB, 111 t/m 117). ECB noemt bovendien de figuur 3b 'zeer ambigue'.

8.10 DSS heeft betoogd dat het rasterpatroon ook geïllustreerd wordt in figuur 3b (MvA, 60). Uit figuur 3b blijkt volgens DSS aan de gemiddelde vakman de toepassing van een raster.

8.11 In de octrooiaanvraag wordt aan de hand van de figuren 3a t/m 3d uiteengezet dat de originele afbeelding niet gereconstrueerd kan worden door het opzettelijk onscherp maken

zaaknummer 200.013.700/01

van de lijnen (zie blz. 17, regels 7 t/m 15). Over figuur 3b wordt in de beschrijving (zie blz. 17, regels 18 t/m 23) het volgende gezegd:

“The detail 42 in Figure 3a is the representation of the print pattern in one small portion of the document. Immediately below this, at Figure 3b is the illustration 44 of what would be seen in the same detail of a counterfeit protected document having a pattern typical of the instant invention used in its production.”

Over het lijnpatroon in figuur 3b wordt vervolgens in de beschrijving van de aanvraag (zie blz. 17, regels 23 t/m 25) gesteld:

“It may be readily discerned that the replicated pattern 46 bears *strong resemblance* to that shown in Figure 3a.” (cursivering hof)

Naar het oordeel van het hof heeft ECB terecht gesteld dat figuur 3b ‘zeer ambigue’ is. Het lijnpatroon in figuur 3a en het lijnpatroon in figuur 3b vertonen - op zijn minst genomen - geen ‘sterke gelijkenis’ (‘strong resemblance’). Het patroon 46 afgebeeld in figuur 3b is duidelijk zichtbaar verschillend van het patroon afgebeeld in figuur 3a, zoals ECB heeft gesteld (dagvaarding ECB, 18). De vorm van de lijnelementen in figuur 3b wijkt beduidend af van de vorm van de lijnelementen in figuur 3a (CvR, 4). Niet alleen verschillen de lijnen en punten, ook het totaalbeeld van figuur 3b toont geen gelijkenis met figuur 3a. Vergelijking van figuur 3a met figuur 3b na lezing van de genoemde passage (regels 23 t/m 25 op blz. 17) zal de gemiddelde vakman eerder aan het twijfelen brengen of hij de uitvinding nog wel goed begrijpt dan dat figuur 3b behulpzaam is bij het begrijpen van de uitvinding.

Derhalve zal de gemiddelde vakman hierin de toepassing van raster niet direct en ondubbelzinnig ontwaren.

8.12 Het hof is derhalve van oordeel dat ook figuur 3b het toepassen van een raster niet impliciet openbaart aan de gemiddelde vakman.

Ad ii) Werkwijze vaststellen vervalsing / conclusie 13

9.1 ECB stelt dat conclusie 13 van de aanvraag geen afzonderlijk raster openbaart dat vervolgens over het originele beeld wordt gelegd, noch een raster met eigenschappen overeenkomstig maatregelen C, D en E (MvG, 37 t/m 64, pleitnota in hoger beroep, 94 t/m 118).

9.2 DSS voert daarentegen aan dat conclusie 13 van de octrooiaanvraag het raster openbaart aan de gemiddelde vakman op het gebied van beveiligingsdruktechnieken ten tijde van de voorrangsdatum omdat deze immers een goed begrip had van de werking van kopieerapparaten van het afstaptype. Het overleggen van een rasterpatroon is volgens DSS de kern van deze conclusie, die de methode beschrijft om een eerste generatie kopie te maken op de wijze zoals ontdekt door de uitvinder en geopenbaard in de octrooiaanvraag. Het maken van een dergelijke eerste generatiekopie betekent volgens DSS het overleggen van een rasterpatroon (conclusie van dupliek (CvD, 70)). De kopie bezit volgens DSS een rasterpatroon in de afbeelding (MvA, 70 t/m 75 en pleitnota DSS, 96 t/m 105). In die kopie zelf is het raster volledig geïntegreerd met de kopie; de kopie is zelf een raster geworden.

9.3 De werkwijze uit conclusie 13 openbaart naar het oordeel van het hof - kort gezegd - dat,

zaaknummer 200.013.700/01

om tot een tegen kopiëren beveiligd document te komen, een onbeschermd document kan worden gekopieerd. In de conclusie staat dat dit beveiligde document (de eerste generatie kopie) is opgebouwd uit beeldlijnen:

"A method for making a replicant document
(...)
obtaining a true and original face-value document that is not protected by the invention of Claim 9; and
copying said true and original face-value document on a photocopying machine, whereby said copying produces a resultant replicant document which will be *made of image lineations that are dissonant relative to the image pitch of said true documents* and
said replicant becomes, in effect, like unto a true document but of nonreplicable form, (...)." (cursivering hof)

De werkwijze bouwt voort op de in de beschrijving geopenbaarde correlatieve (tweede) werkwijze voor het bepalen of een verdacht document een vervalsing is. ECB en DSS hebben beide eveneens gewezen op deze werkwijze (zie MvG, 43 en 44; MvA, 62 en pleitnota DSS, 95) ter onderbouwing van hun stellingen. In de octrooiaanvraag staat op blz. 7, regels 22 t/m 25 over de werkwijze voor het ontdekken van vervalsingen:

"The instant inventor in the course of searching for a solution to this problem accidentally discovered that a color copier replication of an original travellers cheque cannot itself be used to produce a closely matching copy."

en voorts op blz. 10, regel 9 t/m blz. 11, regel 4:

"A corollary to the primary method of making a non-replicable image is also inculcated by this disclosure. In cases where a counterfeit copy has been successfully made, say from an authentic document which has not been copy protected by the above mentioned method, and the method of replication has employed a scanning-type replicator or copy machine, the counterfeit document, no matter aesthetically pure it may appear to the naked eye, nonetheless contains included lines that already differentiate minutely in vertical and/or horizontal pitch from the authentic document's print format. In other words, the *counterfeit copy* now contains the seeds for its own detection if the instant inventor correlative methodology is then applied. Such detection requires that the suspected counterfeit copy be first *viewed and recorded by means of a scanning and imaging device* such as a copy machine, a television opticon, or the like; and after such recording, comparing an authentic species of the original document with the recording of the suspected counterfeit and determining if the record of the suspected counterfeit reveals moire distortions relative to the authentic species. If so, the examining party will be able to confirm that the suspect document is indeed a counterfeit." (cursivering hof)

Naar het oordeel van het hof zal de gemiddelde vakman die het voorgaande leest op basis van zijn vakkennis begrijpen dat het scanraster interfereert met de beeldlijnen ('image lineations', zie conclusie 13) van de (eerste generatie) kopie. Bovendien zal de gemiddelde vakman maatregel G, dat het originele beeld en het gedrukte beeld voor het blote oog algemeen hetzelfde lijken, in conclusie 13 direct en ondubbelzinnig meelesen. Echter, ECB heeft naar oordeel van het hof terecht gesteld dat uit conclusie 13 de maatregelen C, D en E

zaaknummer 200.013.700/01

niet bekend zijn (MvG, 52). Uit conclusie 13 is niet bekend het bepalen van de aftaststeekafstand en de breedte van de aftastlijnen van de kopieerinrichting en dat het rasterpatroon een steekafstand bezit welke minutieus meer of minder is dan de aftaststeekafstand waarbij het verschil tussen de steekafstand van de evenwijdige lijnen en de aftaststeekafstand binnen een gebied van ongeveer de helft van de breedte van de aftastlijnen tot ongeveer de helft van de aftaststeekafstand. Het hof komt derhalve tot de slotsom dat conclusie 1 van het octrooi EP '750 niet bekend is uit conclusie 13 van de octrooiaanvraag WO '046, zelfs niet als de conclusie gelezen wordt in het licht van de werkwijze voor het vaststellen van vervalsingen door het scannen van verdachte documenten.

9.4 Zelfs indien ervan zou worden uitgegaan dat het kopiëren in conclusie 13 een soort raster openbaart, dan nog stelt ECB zich op het standpunt dat er sprake is van toegevoegde materie in conclusie 1 van het verleende octrooi. Om tot conclusie 1 te komen dient volgens ECB het kopiëren uit conclusie 13 te worden gegeneraliseerd tot alle werkwijzen om een raster te vervaardigen. ECB wijst daarbij op jurisprudentie van het EOB (T 3/03) waarin is beslist dat het niet is toegestaan om een species te veralgemeniseren tot een genus (MvG, 61).

9.5 DSS voert aan dat van ongeoorloofde generalisering geen sprake is, omdat de aanvraag beschrijft welke kenmerken dit raster moet hebben, en de aanvraag ook bijvoorbeeld in conclusie 13 toont hoe het kan worden vervaardigd (MvA, 86). Volgens DSS moet de aanvraag in zijn geheel worden gelezen en kunnen onder omstandigheden elementen gecombineerd kunnen worden. Onder verwijzing naar jurisprudentie van de Grote Kamer van beroep van het EOB (de beslissing van 2 februari 1994, G 1/93, Publicatieblad van het EOB 1994, blz. 541) en de Kamers van beroep (T 54/82, T 296/96 en T 40/97) kan dit volgens DSS als er bijvoorbeeld geen aanvullende technische bijdrage is (MvA, 97) of als de vakman combineren serieus zou overwegen (pleitnota DSS, 119 t/m 121).

9.6 Het hof heeft reeds overwogen dat de aanvraag bij de werkwijze voor het vervaardigen van een document omvattende rasterlijnen welke bij scannen moiré veroorzaken het voortbrengen van een rasterpatroon en het leggen van het rasterpatroon over de originele afbeelding niet openbaart, maar wel dat de aftaststeekafstand en breedte van de aftastlijnen van de kopieerinrichtingen moet worden bepaald en dat de steekafstand tussen de beeldlijnen tussen bepaalde grenzen moet liggen zodat bij kopiëren moiré interferentie ontstaat. Om van deze werkwijze uit de octrooiaanvraag te komen tot de werkwijze volgens conclusie 1 van het octrooi dient aan de werkwijze de werkwijzestappen bestaande uit maatregelen D, F en G te worden toegevoegd.

9.7 Het combineren van maatregelen uit verschillende werkwijzen uit WO '046 - waarvan het hof in het midden kan laten of dat in het onderhavige geval toelaatbaar zou zijn - is onvoldoende om tot conclusie 1 van het verleende octrooi te komen. Het kopiëren uit conclusie 13 moet eerst worden gegeneraliseerd tot maatregel F. Maatregel F is breder dan conclusie 13. Naast kopiëren omvat maatregel F - zoals DSS heeft betoogd (zie onder 8.6 en voorts pleitnota DSS, 108) - ook het halftoon rasteren van een afbeelding. De gemiddelde vakman zal dit echter in het kopiëren volgens conclusie 13 op een kopieerapparaat niet direct en ondubbelzinnig meelesen. Ook het halftoon raster dat hij overeenkomstig werkwijzestap D hiervoor moet vervaardigen, zal de gemiddelde vakman eveneens niet direct en ondubbelzinnig meelesen in het kopiëren op een kopieerapparaat volgens conclusie 13. Om door middel van het combineren van verschillende werkwijzestappen uit WO '046 tot conclusie 1 van het octrooi te komen, dienen derhalve werkwijzestappen uit conclusie 13

zaaknummer 200.013.700/01

eerst te worden gegeneraliseerd. Het hof is derhalve van oordeel dat in conclusie 1 van het octrooi sprake is van toegevoegde materie.

10. Het hof komt gelet op het voorgaande tot de slotsom dat conclusie 1 van het octrooi EP niet wordt gedekt door de inhoud van de ingediende octrooiaanvraag WO '046. Grief 3 treft deels doel en grief 5 slaagt geheel. Op grond van art. 75 lid 1 sub c ROW 1995 zal derhalve conclusie 1 worden vernietigd.

11. De volconclusies 2 t/m 4 van het octrooi zijn alle afhankelijk van conclusie 1. Nu conclusie 1 nietig is wegens toegevoegde materie, zijn de volconclusies - welke voortbouwen op conclusie 1 - op dezelfde grond nietig. Grief 15 treft derhalve eveneens doel.

12. Gelet op het voorgaande kan de behandeling van de overige grieven achterwege blijven. Het hof behoeft ook niet meer in te gaan op het formele bezwaar van DSS tegen de uitbreiding door ECB van de grondslag van haar vordering bij pleidooi door inroeping van de nietigheid wegens gebrek aan inventiviteit op basis van de publicatie van Stupp in combinatie met de publicatie van Steinbach.

13. Aan de bewijsaanbiedingen van partijen gaat het hof voorbij, nu deze gezien het voorgaande niet ter zake dienend zijn dan wel niet voldoende gesubstantieerd of gespecificeerd.

14. Nu partijen er kennelijk ervan uitgaan dat de kosten in eerste aanleg terecht zijn begroot overeenkomstig het liquidatietarief, zal het hof dienovereenkomstig beslissen. Wat de kosten van het hoger beroep betreft, acht het hof na te noemen bedrag mede gezien hetgeen partijen over en weer hebben verklaard en gezien de omvang van het geschil redelijk en evenredig, terwijl de billijkheid zich daartegen niet verzet. Het hof heeft wat de handhaving betreft in aanmerking genomen dat DSS ECB eerder heeft gedagvaard wegens vermeende inbreuk op het octrooi.

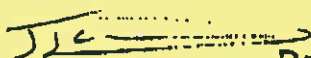
Beslissing

Het hof:

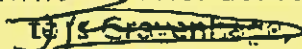
vernietigt het vonnis waarvan beroep,
en opnieuw rechtdoende:

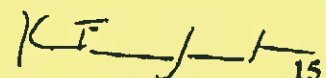
- vernietigt het Europese octrooi EP 0.455.750 B1;
- veroordeelt DSS in de kosten van het geding in beide instanties en begroot deze aan de zijde van ECB tot aan deze uitspraak op € 1.808,- voor salaris advocaat en € 248,- aan verschotten in eerste aanleg en op € 175.000,- voor salaris advocaat en € 303,- aan verschotten in hoger beroep;
- verklaart dit arrest uitvoerbaar bij voorraad.

Dit arrest is gewezen door mrs J.C. Fasseur-van Santen, M.Y. Bonneur en M.W.D. van der Burg, en uitgesproken ter zitting van 21 december 2010, in tegenwoordigheid van de griffier.

Voor afschrift,
De Griffier van het Gerechtshof

 15